

La Fundació del Barça rep més de 3 milions d'euros en ajudes públiques

La Fundació del Futbol Club Barcelona ha rebut importants subvencions del Govern espanyol, de la Generalitat de Catalunya, de les quatre diputacions provincials catalanes i de l'Ajuntament de Barcelona. Les administracions hi han aportat més de 3 milions d'euros de diners públics en els darrers sis anys per a projectes adreçats a infants i adolescents. El Barça, però, ingressa cada any uns 700 milions d'euros. La Fundació, creada fa més de dues dècades per Josep Lluís Núñez, rep la major part del finançament del mateix Barça i d'empreses privades com La Caixa o la petrolera Shell. L'entitat està dirigida per un patronat presidit per Josep Maria Bartomeu i pel qual van passar Fèlix Millet i Iñaki Urdangarin.

Text: Marc Font / Il·lustració: Jordi Borràs

Ja fa anys que la dimensió del Futbol Club Barcelona se situa en una esfera global. La principal entitat esportiva de Catalunya, almenys pel que fa a impacte mediàtic i seguiment social, és una maquinària perfectament greixada a l'hora de guanyar títols i de generar ingressos. Només la temporada passada va facturar 679 milions d'euros i les seves previsions apunten que [durant el curs 2016/2017 n'ingressarà uns 700](#). Dit amb altres paraules, el club esportiu s'ha convertit també en una gran empresa, i a través de la seva Fundació vehicula la "responsabilitat social corporativa".

Creada el 1994 per l'aleshores president blaugrana, Josep Lluís Núñez, **la Fundació del Barça ha evolucionat força en aquestes dues dècades**. Avui té una important presència nacional i internacional i desenvolupa diversos projectes, sempre amb l'esport com a eix i amb infants i adolescents com a destinataris principals, que finança amb els seus més de 10 milions de pressupost. Segons els seus [estatuts](#), l'entitat té com a finalitat principal "**la difusió i promoció, sense ànim de lucre, de la dimensió esportiva, social i cultural del Futbol Club Barcelona**". D'on obté els recursos? Bàsicament, de quatre potes: el club, que des del 2006 hi destina el 0,7% dels seus ingressos; els jugadors i tècnics professionals de l'entitat, que a partir del 2010 hi aboquen el 0,5% del sou; els patrocinis de grans empreses; i, finalment, les subvencions de les administracions públiques.

Els ingressos de la Fundació s'han doblat des del 2010 i l'aportació directa del club no ha deixat de créixer —va suposar més de 4 milions només la darrera temporada—, però la realitat és que està molt per sota del que dedica al sou d'algunes de les estrelles del primer equip de futbol. Per exemple, [Neymar s'embutxaca 15 milions d'euros nets per temporada](#), una xifra que encara s'eleva més en el cas de Leo Messi. Paral·lelament, per completar el finançament d'alguns dels seus projectes, l'entitat ha recorregut a les administracions, que li han aportat més de 3 milions d'euros

en els darrers sis anys, dels quals 300.000 euros corresponen a la temporada passada. Únicament en aquest període, i [segons les dades que apareixen a les memòries de l'entitat](#), el Govern de l'Estat li ha donat 142.000 euros; la Generalitat de Catalunya, més d'1,1 milions; les quatre diputacions catalanes, més d'1 milió, i diversos ajuntaments, més de 800.000 euros. Amb tot, els executius estatal i autonòmic no hi aporten fons des de 2011 i 2013, respectivament. **Durant el temps analitzat, les subvencions han representat entre el 3% i l'11% dels ingressos anuals de l'entitat.**

Renovació de l'acord entre la Fundació i UNICEF / FC BARCELONA

Gairebé mig milió de beneficiaris

En l'etapa inicial, la fundació era un instrument més per finançar l'equip de futbol i les seccions amateurs del club, però l'enfocament va canviar radicalment el 2003, amb l'arribada de Joan Laporta a la presidència de l'entitat. A partir d'aleshores va passar a tenir una tasca bàsicament de caràcter social, adreçada especialment a nens i joves, que abraça tant projectes en diversos municipis dels Països Catalans com algunes experiències de cooperació internacional en països del Sud. Els canvis van anar acompanyats d'una expansió imparable, que s'ha traduït en un nombre cada cop més gran de beneficiaris i un inqüestionable impacte global, gràcies a la signatura d'aliances amb grans multinacionals, com **la petrolera Shell**; altres fundacions, com la **Bill & Melinda Gates**, i, sobretot, amb l'**UNICEF**, el Fons de les Nacions Unides per a la Infància.

Segellat el 2006, l'acord ha implicat una aportació anual d'1,5 milions d'euros de la Fundació a l'organisme internacional, una quantitat que a partir d'aquest curs creixerà fins als 2 milions. Més enllà del component humanitari, no hi ha dubte que la imatge del Futbol Club Barcelona se n'ha beneficiat, especialment durant el lustre (2006-2011) en què el logotip de l'UNICEF lluia a la part frontal de la camiseta de l'equip de futbol. Paral·lelament, la presència de la Fundació en més d'una cinquantena de països també contribueix a reforçar la marca Barça i, de ben segur, l'ajuda a sumar nous seguidors, un fet gens menyspreable en una era en què el màrqueting global és bàsic per augmentar ingressos. En aquest sentit, un portaveu explica que "la Fundació també assumeix el repte d'aportar el seu 'know how' solidari en els territoris que són estratègics per al FC Barcelona,

com és el cas, per exemple, dels Estats Units, on acaba d'aterrar el club amb oficina permanent, i on s'hi aplicarà el projecte FutbolNet amb infants vulnerables de Nova York”.

Segons la darrera memòria disponible, corresponent a [la temporada 2014/2015](#), la Fundació del Barça suma més de 490.000 beneficiaris i té presència en 46 localitats dels Països Catalans i en 51 països. Al portal corporatiu s'afirma que desenvolupa projectes basats en les premisses de la “utilització de l'esport com a eix vertebrador”, el “foment de l'educació i els valors positius de l'esport” i “la projecció de Catalunya a través del Barça” i que té “la infància i la joventut com a beneficiaris objectius”. Actualment, els seus dos grans projectes són Barçakids i FutbolNet. En resposta a un qüestionari de CRÍTIC, un portaveu de l'entitat explica que “els programes de la Fundació s'apliquen en barris i zones on hi ha descrits indicadors de vulnerabilitat que afecten els infants i joves”.

El projecte FutbolNet a l'Iraq / FC BARCELONA

L'expansió de FutbolNet

[Barçakids](#) es presenta com un programa dirigit a infants de 6 a 12 anys que “pretén fomentar i consolidar el seu sistema de valors a través dels principis pedagògics de l'esport, del joc i de la participació activa i inclusiva”. El projecte té una versió presencial, que es fa a les instal·lacions del Camp Nou i s'adreça a escoles locals, i una de virtual. Durant la temporada 2014/2015, va arribar a 41 escoles dels Països Catalans. **El programa ha rebut finançament públic, per exemple, de l'Ajuntament de Barcelona**, que el canalitza a través de l'Institut Barcelona Esports. L'organisme públic té un conveni amb la Fundació que s'ha mantingut durant l'alcaldia de Colau, a partir del qual el 31 de desembre de l'any passat es va aprovar una subvenció de 105.353 euros. L'aportació va

reduir-se respecte els 160.000 euros que va destinar-hi el 2014 el govern de Trias.

FutbolNet va néixer el 2011 i es planteja com un projecte que “reeduca a través de l’esport i permet treballar amb grups joves temes com la convivència, la discriminació o el gènere”. Actualment s’aplica a 46 països i arriba a més de 140.000 participants, dels quals 10.700 es concentren en 14 localitats catalanes. En el cas del Principat, **està cofinançat per diverses administracions públiques**. La temporada 2014/2015, per exemple, entre les diputacions de Lleida, de Girona i de Tarragona, l’Ajuntament de Barcelona —via l’Institut Barcelona Esports— i altres consistoris van destinar-hi 337.000 euros. El curs passat, la Diputació de Girona va aportar-hi 100.000 euros, i la de Tarragona, 60.000. I en anys precedents també hi han abocat recursos públics la Generalitat de Catalunya, a través de l’Agència Catalana del Consum (ACC), i la Diputació de Barcelona. **També compta amb finançament privat, provinent de la Fundació La Caixa**, que aporta a l’entitat mig milió d’euros anuals per col·laborar amb diversos programes, un altre dels quals és Barçakids.

A escala internacional, FutbolNet arriba a una vintena de països africans gràcies a una aliança amb el Comitè Olímpic Internacional (COI); a l’Argentina, a través de la Fundació Leo Messi; als Estats Units i a Colòmbia, gràcies a la Fundación Pies Descalzos, i a l’Aràbia Saudita, l’Iraq, Oman i Qatar, gràcies a Shell. La petroliera va signar una aliança amb la Fundació el 2012 i hi aporta més de 3 milions d’euros anuals, xifra que la converteix en la principal empresa finançadora. Des de la Fundació afirmen que l’acord amb Shell “ens permet abordar un repte apassionant com és el d’ajudar a introduir les nenes en l’esport” als quatre països esmentats de l’Orient Mitjà.

El programa Barçakids / FC BARCELONA

Crítiques i elogis des de les administracions

Fonts coneixedores del funcionament de la Fundació han destacat la solvència i la qualitat dels projectes, tot i assumir que hi ha una certa contradicció en el fet que una entitat amb la capacitat per generar ingressos del Barça recorri a fons públics. En aquest sentit, diversos electes de la CUP, com ara els seus representants a les diputacions de Lleida, de Tarragona i de Girona, han qüestionat a CRÍTIC la conveniència d’aportar-hi subvencions. En canvi, des dels governs provincials [s’han](#)

[defensat els projectes](#) i [se n'ha celebrat la participació](#), i, per tant, el cofinançament, de l'Administració. Els elogis als programes de la Fundació també han arribat des de la Generalitat i l'Ajuntament de Barcelona. El 2012, l'aleshores president de la Generalitat, [Artur Mas, va celebrar el programa FutbolNet](#), mentre que [l'any passat va ser Xavier Trias](#), quan encara era alcalde de la capital catalana, qui va fer-ho.

El 2012, la Fundació del Futbol Club Barcelona va acaparar el 60% de les ajudes que l'Agència Catalana del Consum —organisme autònom de la Generalitat adscrit al Departament d'Empresa i Coneixement— va aportar a entitats privades, 230.000 euros d'un total de 395.000. [El repartiment va indignar les associacions de consumidors](#). La presidenta de l'associació Salut, Consum i Alimentació (CUS), Carme Sabaté, en declaracions al diari 'El País', va assegurar que era "indignant" que la Generalitat doni una subvenció tan elevada al Barça.

I quina és l'opinió de la Fundació blaugrana sobre les ajudes públiques? En resposta a CRÍTIC, un portaveu subratlla que **"creiem que la col·laboració publicoprivada és una via legítima i l'experiència ens ha demostrat que també és molt fructífera"**. Des de l'entitat asseguren que estan "especialment satisfets amb les nostres col·laboracions amb les diputacions i els ajuntaments de Catalunya que col·laboren amb nosaltres en l'execució del projecte FutbolNet al territori".

Durant la presidència de Joan Laporta, el Barça va apostar per l'articulació d'una Xarxa Internacional de Centres Solidaris (XICS), que va posar-se en marxa també gràcies al suport de diverses administracions públiques, fonamentalment la Generalitat de Catalunya i el Govern espanyol. L'Executiu autonòmic va dedicar-hi 960.000 euros entre el 2008 i el 2012, sumant les aportacions del Departament de Benestar (455.000) i les de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (505.000), mentre que l'estatal —que va canalitzar les ajudes a través de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament (AECID)— va abocar-hi més de 880.000 euros entre el 2007 i el 2011. Es van obrir centres XICS al Senegal, al Marroc, a Mali i a l'Equador, però [la junta de Sandro Rossell va traspasar-los el 2012 a l'antiga Intervida](#). Fonts del sector de la cooperació han recordat que en el seu moment aquestes subvencions van generar controvèrsia, fonamentalment en no veure el sentit que una entitat amb "aquest potencial econòmic" demanés diners públics.

Fèlix Millet i Iñaki Urdangarin, antics membres del patronat

L'òrgan de govern de la Fundació és el patronat, que per estatuts sempre està encapçalat pel president del Barça, actualment Josep Maria Bartomeu. Entre les funcions del patronat hi ha l'aprovació dels comptes anuals i la tutela dels diferents projectes que duu a terme l'entitat. L'òrgan de govern és format per altres membres de la junta del club i diverses persones que representarien la societat civil catalana i el barcelonisme en general, moltes de les quals estan o han estat vinculades a la política institucional. Els vicepresidents de la Fundació són tots directius del club: Jordi Cardoner, vicepresident primer del Barça; Maria Teixidor, Dídac Lee i Ramon Pont. Entre els vocals hi ha **la religiosa Lucía Caram, l'empresari Felip Boixareu o el president del Grup Flaix, Carles Cuní**.

El patronat de la Fundació / FC BARCELONA

Els membres del patronat no reben cap compensació econòmica i tenen un mandat de quatre anys, però són reelegibles indefinidament. A l'actual, n'hi ha quatre de vinculats a l'activitat política, com el socialista **Antoni Guil, alcalde de Montmeló** i president de la Confederació Mundial de Penyes del Barça; l'exdiputat socialista **Mohammed Chaib**; l'exsenador convergent i exsecretari general de l'Esport, entre altres càrrecs, **Josep Maldonado**, i l'exconseller de Presidència (2000-2001) de la Generalitat **Joaquim Triadú**.

Durant els seus 22 anys d'història, la Fundació ha tingut patrons que el temps ha situat en una posició no precisament il·lustre. Els exemples més flagrants són els de **Fèlix Millet i Iñaki Urdangarin**. L'antic factòtum del Palau de la Música va ser-ne vicepresident des de l'inici, el 1994, fins al 2009, quan va deixar el càrrec després de confessar el saqueig de la institució cultural. Urdangarin va ser-ne patró fins al 31 de desembre de 2014, quan va concloure el seu mandat. El marit de la infanta Cristina, i exjugador de la secció d'handbol del Barça, ha estat jutjat pel '[cas Nóos](#)', en què se l'acusa dels delictes de malversació, estafa, frau a l'Administració i blanqueig de capitals, entre d'altres. El cas està pendent de sentència. Altres patrons de la Fundació han estat l'exalcalde de Terrassa Manel Royes, el fundador de CDC Jacint Borràs, pare de la consellera de Governació de la Generalitat, Meritxell Borràs; el president de la patronal CEOE, Joan Rosell; l'advocat i exsecretari general de CDC, Miquel Roca, o l'expresident de la Diputació de Girona, exalcalde d'Olot o expresident de Caixa de Girona, Arcadi Calzada.

Avantatges fiscals

A Catalunya les fundacions estan controlades pel [Departament de Justícia](#). Són entitats sense ànim de lucre i qui hi aporta recursos es beneficia de deduccions fiscals. Oscil·len entre el 30% de l'aportació —en el cas de les persones físiques, que se la dedueixen de l'IRPF— i el 35% per a les empreses, que pot arribar al 40% si és plurianual. En aquest cas, la deducció s'aplica a l'impost de societats. Ara bé, els beneficis fiscals són clarament inferiors als que hi ha en altres països europeus i el president de la Coordinadora Catalana de Fundació, Pere Fàbregas, subratlla que "**ningú fa una fundació per estalviar-se impostos**". Fàbregas reconeix els avantatges que tenen aquestes

entitats pel que fa a la imatge, que són emprades per nombroses grans fortunes per desenvolupar una certa activitat social.

En el cas del Barça, més enllà de la pròpia entitat també hi ha diversos jugadors del club que en tenen una, com Leo Messi o Neymar, amb les quals col·labora econòmicament la Fundació blaugrana. L'entitat afirma a aquest diari que "els exjugadors del FC Barcelona són un actiu excepcional, funcionen de manera eficient com a prescriptors de causes solidàries i suposen un complement molt coherent en la composició del nostre quadre programàtic. A més de les fundacions de jugadors en actiu, com les de Messi i Neymar, exjugadors com Abidal, vinculat a la lluita contra el càncer infantil, o Thuram, especialment prolífic en la sensibilització contra el racisme, són un clar exemple del potencial humà dels nostres esportistes".